

oder sitzt, eingenommen: विष्टर Ragh. 15, 79. दानवास्थितः शैलः R. 4, 12, 5. 5, 12, 39. betreten P. 2, 3, 12, Vārt. 2. Buig. P. 3, 31, 32 (wenn man dāsthiti liebt). अगणितगुरिकैः प्रथमास्थितं वनम् Ragh. 9, 53. पद-
व्योऽस्मादस्थिताः Buig. P. 4, 4, 21. अनास्थितं ते पितृभिः पदम् 12, 26.
— β) angetreten, wozu man gegriffen —, woran man sich gemacht hat:
तपस् MBh. 1, 7641. मक्राकतु R. 1, 40, 12. पितुरानृपयम् 76, 2. — γ) ge-
leitet auf (loc.): असदिः पथि Buig. P. 3, 31, 32. — Vgl. आस्था fgg., आ-
स्थापिका, आस्थेय. — caus. act. med. 1) betreten —, besteigen lassen:
Wagen KAUC. 15. अस्ममण्डलम् 54. 76. — 2) bleiben machen, festhal-
ten: प्राणान् KAUC. 44. RV. 10, 56, 6. 102, 10. 120, 7. आस्थापयन् युवतिं
युवानः 167, 6. — 3) herbeischaffen R. 3, 16, 23. — 4) infigere: तस्मिन्व-
ज्रम् Ait. Br. 3, 6. thun in: कनकाञ्जुलं कलशे Kathās. 25, 232. Buig. P. 2, 2, 10. — 5) Jmd einsetzen, beauftragen mit (dat.): आत्मज्ञमखिलधराम-
ण्डलस्थितिगुप्तये Buig. P. 5, 1, 22. — 6) Jmd (gen.) Etwas anthun: मा
स्वधितिस्तुस्वर्षा आ तिष्ठिपते theu dir nicht Schaden an RV. 1, 162, 20;
vgl. आस्थित a) δ) oben. — 7) stopfen (wie Ruhr), stärken: प्रमेक्षिणम्
Suca. 2, 77, 12. 86, 3. — 8) einleiten, einführen: स्थापकः काव्यमास्थापयेत्
Sih. D. 283. — 9) आस्थापित neben einander gestellt, zusammengedrückt;
n. Bez. eines Saṁdhi (vgl. 1. धा mit अभिनि 2) AV. Prāt. 1, 18, 4.
125. RV. Prāt. 4, 1. — Vgl. आस्थापन.

— अन्वा (nach einander) betreten, besteigen, erreichen: स्वरा तिष्ठतानु
VS. 8, 19. Cat. Br. 5, 1, 5, 7. Pāṇāv. Br. 16, 11, 5. Nir. 6, 6.

— अया sich entfernen nach: अरण्यम् Ait. Br. 7, 14. v. l. उपा Cāṅkṣ. Ca.

— उदा wieder erstehen: आ पश्यन्त्यस्य वृद्धोदस्थामाम्ना व्यम् AV. 3,
31, 11. — partic. स्थित (s. auch bes.) nach Kull. zu M. 7, 154 = प्र-
व्रज्यान्नृपतिर ein gefallener Bettelmönch (als Späher verwandt).

— उपा 1) sich begeben in: अरण्यम् Cāṅkṣ. Ca. 15, 18, 32. v. l. अया. — 2)
geschlechtlichen Umgang pflegen mit (acc.): उपातिष्ठस्व माम् (sagt ein
Mann) MBh. 3, 10754. — 3) an Etwas gehen, obliegen: संध्यामुपास्थाय
R. 2, 32, 8. — 4) partic. स्थित a) stehend auf: रथे Cat. Br. 5, 1, 5, 28.
— b) der sich an Etwas gemacht hat: मौनव्रतम् R. 1, 63, 7.

— समुपा 1) herantreten Hariv. 9724 (समुत्थाय die neuere Ausg.).
स्थित (ed. Bomb. समुपस्थित) herangekommen MBh. 3, 2278. तं देशम्
an diesen Ort gekommen R. 4, 56, 1. — 2) an Etwas gehen, obliegen:
तं धर्मम् MBh. 1, 7452.

— प्रा प्राचोप. 2, 4. 3, 1. 5 fehlerhaft für प्र.

— प्रत्या Stand halten AV. 5, 5, 3.

— व्या caus. (nach verschiedenen Seiten) wegschicken: दिशः TBa.
1, 7, 3, 1.

— अनुव्या caus. dass.: दिशः TBa. 1, 8, 2, 1.

— समा 1) besteigen: रथम् Hariv. 9722. sich begeben zu: स्ववारम्
R. 2, 80, 5. — 2) stehen bleiben, Halt machen Hariv. 6362. — 3) erlan-
gen, erhalten: गोभ्यो वृत्तिम् MBh. 12, 6941. — 4) antreten, sich an-
schicken zu, sich machen an, greifen zu, anwenden: अस्मवर्षम् MBh. 3,
11967. मम व्रपम् so v. a. annehmen R. Gora. 1, 49, 26. Mink. P. 20, 44.
गोपानां भाषाम् MBh. 4, 280. यानम् so v. a. sich auf den Marsch machen
Kām. Niris. 15, 47. आत्मपौरुषम् R. 4, 6, 5. तपो मरुत् 1, 56, 24 (तपोब-
लम् 57, 27 Gora.). देवं व्रतम् MBh. 3, 8481. धर्ममेतम् R. Gora. 2, 61, 18.

R. SchL. 2, 73, 9. जिनधर्मम् Verz. d. Oxf. H. 40, a, N. 3. इन्द्रियाणां ज्ञेये
योगम् M. 7, 44. वृत्तिम् 4, 2. R. 2, 72, 49. कूरां मतिम् MBh. 1, 7663. एत-
न्मतं समातिष्ठ so v. a. ausführen Buig. P. 2, 9, 36. — 5) partic. स्थित
a) stehend —, sitzend auf: रथम् R. 2, 46, 33. एकरथे MBh. 3, 15652. शा-
लस्कन्ध R. 2, 96, 13. — b) verharrend in: सत्ये दमे चैव धर्मेषु च R.
Gora. 1, 67, 21. — c) der Etwas angetreten —, zu Etwas gegriffen —,
an Etwas sich gemacht —, zu Etwas sich angeschickt hat: भीमव्रपम् R.
5, 50, 18. कर्मेतत् MBh. 1, 1143. तपो धारम् 5, 7392. R. 1, 59, 17. परं यत्नम्
MBh. 3, 2823. — caus. 1) Halt machen heissen: बलं सर्वम् R. Gora. 2,
99, 1. — 2) besorgen: योगं बलानाम् R. Gora. 2, 89, 11.

— उद्, der Anlaut der Wurzel fällt aus VS. Prāt. 6, 29 (उत्थ्य zu
sprechen). AV. Prāt. 2, 18. P. 8, 4, 61. Vop. 3, 170. ohne Avagraha
VS. Prāt. 8, 38. AV. Prāt. 4, 62. 1) aufstehen (auch vom Schläfe und
Tode), aufspringen, sich aufmachen: उत्सृक्षास्थात् RV. 2, 38, 4. 1, 33, 14.
40, 1. 2, 15, 7. उद्मे तिष्ठ प्रत्या तनुष 4, 4, 4. 7, 33, 1. 8, 65, 10. AV. 4,
12, 6. इतः 14, 2, 19. Savitar RV. 2, 38, 1. 6, 71, 4. 7, 38, 2. die Morgen-
röthe 77, 2. देवज्ञानाः सेनयोत्तस्थिवांसः AV. 6, 93, 1. उत्थायं वृत्ती भव
VS. 11, 64. Cat. Br. 14, 5, 1, 15. — उत्तिष्ठेत्प्रथमं चास्य चरमं चैव संवि-
शेत् M. 2, 194. 4, 93. 7, 37. 145. 225. उत्थायासनं कृत्वा MBh. 1, 7722.
3, 543. 2552. उत्तिष्ठ किं शेषे 15195. 15199. 16471. 16848. 5, 6042. 7190.
R. 1, 2, 27. 2, 42, 18. 56, 4. 71, 30. 72, 24. Ragh. 2, 61. Cat. 16, 12, v. l.
18, 15. Vikr. 31, 18. Ciq. 9, 39. Spr. (II) 1190. fg. 1205. 1477. Kathās.
18, 155. fg. 369. 26, 68. 50, 103. fg. Buig. P. 4, 4, 31. 24, 78. 9, 16, 8. Pāṇ-
āvat. 64, 4. Hit. 23, 8. Daṣak. 66, 1. मेदिन्याः R. 2, 42, 17. आसनात् Vop.
23, 9. Cat. 28, 8. Buig. P. 1, 41, 32. Bhāṭṭ. 15, 17. शयनात् Pāṇāv. 44,
24. Ver. in LA. (III) 20, 7. उत्तस्थुषः शिशिरपत्त्वलपङ्कमध्याद्भुतवराक-
कुलस्य Ragh. 9, 59. शय्याया उत्थायं oder शय्योत्थायं धावति P. 3, 4, 52,
Schol. med. MBh. 3, 17419. Buig. P. 1, 6, 19. 8, 5, 15. चितं ब्रह्ममुखस्पृष्टं
नैवोत्तिष्ठेत् wiedererwachen 7, 15, 35. — मूत्रं नोत्तिष्ठता कार्यम् aufrecht
stehend MBh. 13, 5015. — aufgehen (von Sonne und Mond) MBh. 4, 1068
(med.). R. 1, 35, 17 (med.). 3, 36, 17. Rāṅa-Tan. 6, 63. sich erheben, auf-
ziehen; von Wolken am Himmel MBh. 3, 12879. von Brüsten Spr. (II)
1203. von Wellen Kathās. 25, 43. hervorbrechen, von Räubern Kathās.
13, 39. — 2) von einer Opferhandlung u. s. w. aufstehen so v. a. been-
digen, schliessen Ait. Br. 4, 17. उद्चं गवोत्तिष्ठति Cat. Br. 4, 6, 9, 2.
सन्नात् Pāṇāv. Br. 15, 12, 3. Lāṭṭ. 8, 2, 18. अनशनात् Pāṇāv. 208, 24. —
3) sich erheben, aufsteigen, zum Vorschein kommen, erscheinen (na-
mentlich Licht, Glanz); entstehen, ausschlagen, auswachsen (von Pflan-
zen) RV. 6, 64, 1. शोचिः 7, 16, 3. Stimme u. s. w.: वारं 5, 76, 1. 10, 103,
9. मा घोषा उत्थुः AV. 7, 52, 2. प्रुष्मासः RV. 9, 53, 1. AV. 11, 5, 5. आङ्ग-
तिभिर्गिः Cat. Br. 10, 6, 2, 8. तत उडुस्व उदतिष्ठत् TBa. 1, 1, 2, 10.
आत्रंशनादृताणां भूयस् उत्तिष्ठति TS. 2, 5, 4, 4. 3, 5, 2, 8. अतो हि सर्वा-
णि नामान्युत्तिष्ठति Cat. Br. 14, 4, 4, 1. — धन्वत्तरिस्ततो देवो वयुष्मानु-
दृष्टित kam (aus dem Meere) hervor MBh. 1, 1149. यत्र ते हृदस्तत्रो-
त्थास्यति वाजिनः 13, 214. Naish. 22, 44. यावत्तयोत्तस्थे (impers. तथा log.
Subj. = मुरुङ्गया) देवात्स्वाहासवेष्मनः (der abl. im Sinne des loc.; vgl.
10, 52) Kathās. 29, 94. उत्थातुकामप्रङ्गी 37, 74. नास्मात्पतिवेत्थीयते
(impers.) उम्सतः Rāṅa-Tan. 4, 568. प्रतैलमुत्तिष्ठेत् sich bildet Suca. 2, 36.